HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

מתני' ר' יהודה אומר שוקל אדם בשר בשר כנגד הכלי או כנגד הקופיץ וחכ"א אין משגיחין בכף מאזנים כל עיקר: **גמ'** מאי כל עיקר אמר רב יהודה אמר שמואל אפי' לשמרו מן העכברים אמר רב אידי בר אבין והוא דתליא בתריטא ואמר רב יהודה אמר שמואל טבח אומן אסור לשקול בשר ביד ואמר רב יהודה אמר שמואל טבח אומן אסור לשקול בשר במים ואמר רב חייא בר אשי אסור לעשות בית יד בבשר אמר רבינא ובידא שרי אמר רב הונא מותר לעשות סימן בבשר כי הא דרבה בר רב הונא מחתך להא אתלת קרנתא ר' חייא ור"ש ברבי שוקלין מנה כנגד מנה ביום טוב כמאן לא כרבי יהודה ולא כרבנן אי כר' יהודה האמר שוקל אדם בשר כנגד הכלי או כנגד הקופיץ כנגד הכלי אין כנגד מידי אחרינא לא אי כרבנן הא אמרי אין משגיחין בכף מאזנים כל עיקר אינהו דעבוד כר' יהושע דתניא ר' יהושע אומר שוקלין מנה כנגד מנה ביום טוב אמר רב יוסף הלכה כר' יהושע הואיל ותנן בבכורות כותיה דתנן פסולי המוקדשין הנאתן להקדש ושוקלין מנה בכבור א"ל אביי ודלמא לא היא עד כאן לא קאמר ר' יהושע הכא אלא דליכא בזיון קדשים אבל התם דאיכא בזיון קדשים לא אי נמי עד כאן לא קאמרי רבנן התם אלא משום דלא מחזי כעובדין דחול אבל הכא דמחזי כעובדין דחול לא למימרא דקפדי אהדדי והא הנהו שב בניתא דאתו לבי רבי ואשתכח חמש מנייהו בי ר' חייא ולא קפיד ר"ש ברבי אמר רב פפא שדי גברא ביניייהו אי ר' חייא ור' ישמעאל בר' יוסי אי ר"ש ברבי ובר קפרא: **מתני'** אין משחיזין את הסכין ביום טוב אבל משיאה על גבי חברתה: **גמ'** אמר רב הונא לא שנו אלא במשחזת של אבן אבל במשחזת של עץ מותר אמר רב יהודה אמר שמואל הא דאמרת של אבן אסור לא אמרן אלא לחדדה אבל להעביר שמנוניתה מותר מכלל דבשל עץ אפילו לחדדה נמי מותר איכא דמתני לה אסיפא בשל עץ מותר אמר רב יהודה אמר שמואל הא דאמרת בשל עץ מותר לא אמרן אלא להעביר שמנוניתה אבל לחדדה אסור מכלל דבשל אבן אפילו להעביר שמנוניתה אסור איכא דמתני לה אמתניתין אין משחיזין את הסכין ביו"ט אמר רב יהודה אמר שמואל לא שנו אלא לחדדה אבל להעביר שמנוניתה מותר מכלל דע"ג חברתה אפילו לחדדה נמי מותר ואיכא דמתני לה אסיפא אבל משיאה על גבי חברתה אמר רב יהודה אמר שמואל לא שנו אלא להעביר שמנוניתה אבל לחדדה אסור מכלל דבמשחזת אפילו להעביר שמנוניתה אסור מאן תנא דבמשחזת אסור אמר רב חסדא דלא כר' יהודה דתניא אין בין יו"ט דשבת אלא אוכל נפש בלבד ר' אלעזר בר' שמעון אומר אף מכשירי אוכל נפש: **מתני'** אין משחיזין את הסכין ביו"ט ר' יהודה אומר אף משיאה ע"ג חברתה אבל משיאה ע"ג חברתה אמר שמואל ל"ש אלא להעביר שמנוניתא אבל לחדדה אסור והשחזה עצמה אפילו להעביר שמנוניתא אסור: **מאן תנא** אין משחיזין דלא כר' יהודה דתניא אין בין יו"ט לשבת אלא אוכל נפש בלבד הא כל דבר שאינו אוכל נפש שבת ויו"ט שוין ר' יהודה מתיר אף מכשירי אוכל נפש. א"ל רבא לרב חסדא דרשינן משמך הלכה כרבי יהודה, א"ל יהא רעוא כל מילי מעלייתא תדרשון משמיי. ירושלמי רבי מנא ורבי יוסי בר בון אתפלגון, חד אמר מיפוח בהמה ביו"ט [כל עמא] שרי, מיחבוט רבי חייא ור' שמעון, חד אסר וחד שרי. תני רבן שמעון בן גמליאל אומר אף מפייס אדם את עצמו בליטרא לידע מה הגיע לו כהדא [רמי מנא זבן חרובן דשמיטה אתא שאל לרבי חזקיה א"ל נהגין

נשקול בשר ביד. לימוד הליטרא בידו אתא והבשר בידו אחרת ולכוין דבחול נמי כיון דלומן הוא בך מורחיה הכי: **במים.** שיש לו שמנות וסיממנים בכלי ונותנין בו מים והסיממנים מודיעין אותו כמה המים עולין למעלה בשביל ליטרא בשר שבשר שיערו לך: **שיש יד.** נקב לאחוז בו: **ובידא שרי.** לנקוב בחצבו שרי ללמוד לך חול הוא אבל בשביל שיכין דרך חול הוא. כשמוכר בשר עושה בו בית יד ונותנו לנוקח להוליכו לביתו וכי"ט צריך לשנות לעשות היכר שאין מקח וממכר מותר בו: **סימן בבשר.** שלא ימליפהו הנוקח: **אתלת קרנתא.** כשהיה משלח הבשר לביתו היה רגיל לעשות כל אחת כעלת שלש קרנות וכבר היו מכירין אנשי ביתו שזה היה סימן שלו: **ר' חייא ורבי שמעון ברבי.** כשהיו חולקין בשר ביניהם היו שוקלין אותה מנה כנגד מנה ביו"ט: **כנגד כלי אין.** דבחול שלו הכי חורחיה אבל מנה כנגד מנה כך דרך כל המולקין: **חולין ומנן בכבורות כותיה.** לשקול בשקול ולמכור בכור בעל מום שנאמרו כהן בליטרא שלא לעשות מעשה חול בקדשים בזיון הוא וקתני דמנה כנגד מנה ויודע כמה משקל לשמוה ושוקל כנגדה מותר שלמא שלו עובדא לחול משיב ליה: **דתנן פסולי המוקדשין הנאתן להקדש ושוקלין מנה כנגד מנה בכבור.** פיפא דמתני' נקט. ורישא הכי קתני כל פסולי המוקדשין נמכרים בחטלין ונשקלים בליטרא חוץ מן הבכור והמעשר שהניתן לנעלים אבל פסולי המוקדשין הניתן להקדש ושוקלין מנה כנגד מנה בבכור. וכן פירושה כל קדשים בעלי מומים שנפדו במומן אף על פי שעדיין מקנת קדושה עליהן שאמרן בכמוב בגיזה ועבודה כדאמרינן בבכורות (דף טו.) מזבח ולא גיזה וכו' אפילו הכי נוהגין מעשה חולין בהן בזו שנאמרו בחטלין ומכרין בחטלין בליטרא חוץ מן הבכור והמעשר שהניתן ביוקר קתני להקדש אבל לנעלים לפי שאין להם פדיון במומם להיות למיהן ננהגין לקדושתן דבבכור נאמר לא תפדה ובמעשר נאמר לא יגאל (ויקרא כז) אבל נאכלין לבעלים במומן הלכך אין נוהגין בהן מעשה חולין במכירת בשרם כשנפל בהן מום ושחטוה בעלים בעליס לבכור כהן ובעליס למעשר יאכלו אבל שאר פסולי המוקדשים הניתן מכירתן ביוקר להקדש היא ולא"פ אם קדשו קדושה שלמים אבל מכירתן ביוקר להקדש שלפי מה שיודע שהנאתו יפה הוא מוסיף פדיונו מתחלתו לפיכך מנזין אותו למוכרו בחטלין שהכל פוניס אם ליקח בשר: **ושוקלין מנה כנגד מנה.** כשמוכרו בתוך הבית אלמא כי האי גוונא לאו משקל הוי: **לא היא.** לא שבירא להו לרבנן דבבכורות כר' יהושע בי"ט ולא ר' יהושע ס"ל בבכור דשרי: **ע"כ לא קאמרי רבנן התם אלא דלא עדיד מעשה דחול.** להתם מכירה היא ואין דרך לשקול בשר הנמכר במנה כנגד מנה: **אבל הכא.** גבי רבי חייא ור"ש ברבי קא עבדי עובדין דחול להתם חלוקה היא וכן דרך כל המולקין ולא שבירא להו לרבנן דבבכורות כר' יהושע: **ומי קפדי אהדדי.** ר' חייא ור"ש ברבי לחלוק בשר במשקל והלא מוותרין זה לזה ונוטלין זה משל זה משום חבה: **דהאמו שב בניתא.** שבעה דגים שבאו לרבי ונמלא שנטל רבי חייא חמש והוליכן לביתו: **ולא קפיד רבי שמעון ברבי.** לומר משל אבי הוא נזון יותר ממני: **אי ר' חייא ור' ישמעאל בר' יוסי.** היו חולקו שהן היו רגילין ליקח זה עם זה אי ר"ש ברבי ובר קפרא: **מתני' אין משחיזין.** מגויזי"ר בגט"ן. **אבל הכא.** דמתקנת ליה שפיר דמחזי כמתקן במוד: **מכלל דבשל עץ הוא.** גמרא קא דייק מדתוקי לה יהודה לימורא בשל אבן בלחדדה מכלל דבשל עץ אף לחדדה שרי דמשמי דאסר רב הונא בשל אבן שרי דכוותה בשל עץ: **לימא דמתני לה אסיפא.** דמלתיה דרב הונא: **לימא דמתני לה לחדדה.** דמלתיה דרב יהודה ממתני' ולאו ממלתיה דרב הונא: **לחדדה.** הוי תקון. להעביר שמנונית לינו מלא כהדחה בעלמא: **מסיר אף מכשירי אוכל נפש.** וטעמא משום דלריש יעשה לכסא כל לריכיכה: **דרשינן משמך.** נדרוש משמך

מעבר

לד א ב ג ד ה מיי' פ"ד מהלכות יו"ט הלכה כ סמג לאוין עה טוש"ע ס"ח סימן תק סעיף ב:

לה ו ז ח מיי' פ"ג מהלכות שבת הלכה ו טוש"ע ס"ח שם סעיף ג:

לו ט מיי' פ"ג מהלכות מיטורי מזבח הי"ב:

לז י מיי' פ"ג מהלכות בכורות הלכה יח סמג לאוין שמג טוש"ע י"ד סימן שו סעיף ו:

לח כ מיי' פ"ד מהל' יו"ט הלכה ט סמג לאוין עה טוש"ע ס"ח סימן תקט סעיף ב:

רבינו חננאל (המשך)

דהא קנו שבעי בניתא, ואישתכח בי ר' חייא חמשה מיניהו, ולא קפיד ר' שמעון בר'. ופרקינן ר' שמעון ור' חייא מותרי להדדי, והני או ר' חייא ור' ישמעאל או ר"ש [ו]בר קפרא. והא דשקלי מנה כנגד מנה כמאן, לא כר' יהודה ולא כרבנן דמתניתין כו'. ואמרינן אינהו דעבוד כר' יהושע, דתניא ר' יהושע אומר שוקלין מנה כנגד מנה ביו"ט. ואמר רב יוסף הילכתא כר' יהושע הואיל ותנן בבכורות כוותיה, דתנן פסולי המוקדשין הנאתן להקדש ושוקלין מנה כנגד מנה בבכור. ודחה אביי ואמר ודילמא לא אמר ר' יהושע דשוקלין מנה כנגד מנה אלא ביו"ט, אבל בבכור דאיכא בזיון קדשים אפילו מנה כנגד מנה אסור. אי נמי עד כאן לא שרו רבנן מנה כנגד מנה בבכור אלא משום דלא עביד עובדין דחולין, דבחולין שוקלין בליטרא, ובבכור התירו מנה כנגד מנה, אבל ביו"ט דשקיל במאזנים כעובדא דחול אסרי, ונדחת דוקיא דרב יוסף. **מתני'** אין משחיזין את הסכין בו'. ואסיקנא אבל משיאה ע"ג חברתה, אמר שמואל ל"ש אלא להעביר שמנוניתא, אבל לחדדה אסור, והשחזה עצמה אפילו להעביר שמנוניתא אסור. **מאן תנא** אין משחיזין, דלא כר' יהודה דתניא אין בין יו"ט לשבת אלא אוכל נפש בלבד, הא כל דבר שאינו אוכל נפש שבת ויו"ט שוין, ר' יהודה מתיר אף מכשירי אוכל נפש. א"ל רבא לרב חסדא דרשינן משמך הלכה כרבי יהודה, א"ל יהא רעוא כל מילי מעלייתא תדרשון משמיי. ירושלמי רבי מנא ורבי יוסי בר בון אתפלגון, חד אמר מיפוח בהמה ביו"ט [כל עמא] שרי, מיחבוט רבי חייא ור' שמעון, חד אסר וחד שרי. תני רבן שמעון בן גמליאל אומר אף מפייס אדם את עצמו בליטרא לידע מה הגיע לו כהדא [רמי מנא זבן חרובן דשמיטה אתא שאל לרבי חזקיה א"ל נהגין

הגהות הב"ח

(א) גמ' דתנן אין בין יוסי טוב לשנאה:

לעזי רש"י

אגוויזי"ר [אגוישיי"ר]. להשחיז.

מוסף רש"י

אתלת קרנתא. כשהיה שולח בשר לאחד מבני ביתו עושה שתמיכה עם ג' קרנות (ב"מ כג.) ור: משום סימן שלא יגנבו ממנה מנאי ביתו (חולין צה:). **פסולי המוקדשין.** קדשים שנפל בהן מום, **הנאתן להקדש.** שם מוכרין אותן ביוקר הנאת הקדש היא (בכורות לא. וגי' הב"ח: טובת הנאה להקדש הוא). **ושוקלין מנה כנגד מנה בבכור.** שאם יש לו תמיכה בשר חולין שנאכלה בליטרא יכול לשקול בשר בכור כנגדה (שם). **אבל משיאה.** לשון השחזה (בראשית כז ג). **אין בין יו"ט לשבת.** להיות מותר לכתחילה ביום טוב מה שאסור בשבת, אבל לענין עונשין יש הרבה, שזה נקראת וככרת וזה נלמד גרידא (מגילה ז:).

רבינו חננאל

[מתני'] וחכמים אומרים אין משגיחין בכף מאזנים כל עיקר. אמר שמואל אפילו לשומרו מן העכברים אל יתננו בכף מאזנים, והוא דתליא בתריטא, שנראה כשוקל בשר. אמר רב יהודה אמר שמואל טבח אומן אסור לשקול בשר ביד. דנראה כאלו במאזנים הוא שוקל, כיון דמשער בידיו כמה שיש בו והוא אומן בזה ודאי מכוון המשקל וכמאזנים חשוב. ירושלמי תני הטבח לא יהא שוקל בידו ויניח, שידו כליטרא, אלא חותך בידו בסכין, ונותן לזה ולזה. וכן (השוקל) [אסור לשקול] במים. אמר רב אסור לעשות בית יד בבשר. פירוש עושין לו מקום כדי שיהיה תולה אותו באותו המקום, וכשרוצה לחתוך ממנו אוחז באותו המקום, והוא נקרא בית יד, שנראה כעושה כלי ביו"ט. והני מילי בסכין, אבל ביד שרי. אמר רב **הונא מותר לעשות סימן בבשר,** כרב הונא דהוה מחתך ליה אתלת קרנתא. **רבי חייא** ורבי שמעון **ברבי** היו **שוקלין מנה כנגד מנה** ביו"ט, כשחולקין הבשר ביניהן. למימרא דקפדי אהדדי שלא יטול אחד מהן יותר מחברו, והא מוותרין הוו להדדי,